

- jeseň 2000
- číslo 3 / ročník VI

* člen IASP

* člen EFIC

Slovenská spoločnosť pre štúdium a liečbu bolesti

Predseda:

MUDr. Darina Hasarová
ACHB, II.KAIM-SPAM,
NsP J.A.Reimana, Holého 14,
08181 Prešov

Tel: 091 / 7011 608

Fax: 091/ 7722 247

E-mail: hasarova@nspresov.sk

Výbor SSŠLB:

MUDr. Dušan Broďáni.
MUDr. Stanislav Fabuš
MUDr. Marta Kulichová, CSC
MUDr. Igor Martuliak
MUDr. Katarína Mičiaková
MUDr. Ľubomíra Nemčíková
MUDr. Alena Šujanová
MUDr. Zuzana Turčániová

Redakčná rada:

šéfredaktor:

MUDr. Igor Martuliak
členovia redakčnej rady:
MUDr. Dušan Broďáni
MUDr. Alena Šujanová

Adresa redakcie:

MUDr. Igor Martuliak
Centrum bolesti
NsP F.D.Roosevelta
Banská Bystrica, 975 17
tel.:088/441 2179
E-mail: igormart@bb.psg.sk

Z obsahu:

- príhovor predsedníčky
- činnosť výboru
- výsledky volieb do Výboru
- vyhodnotenie 8. Dialógov
- vyhodnot. Letného stretnutia
- algeziologický chorobpis
- podmienky garantovania PLB
- výsledky rokovania so ZP
- Kto sme?
- správa z Pain Conference
- informácie o odborných akciách na rok 2001

1. Príhovor predsedníčky.

Prešlo už šesť a pol roka od zakladajúcej schôdzy Slovenskej spoločnosti pre štúdium a liečbu bolesti. Celé toto obdobie bolo naplnené úsilím skupinky ľudí zomknutých okolo Dr. Kulichovej a Dr. Fabuša, dostať do širšieho povedomia problematiku liečby bolesti. Venovať bolesti osobitnú pozornosť nie je len určitým výmyslom, či snahou o atomizáciu medicíny, ale je to nutnosť vyplývajúca z poznatkov každodennej praxe. A najlepšie to vedia posúdiť práve tí kolegovia, ktorí s ubolenými pacientmi prichádzajú denne do kontaktu na svojich ambulanciách bolesti. Za účinnej podpory odbornej spoločnosti mohli na oficiálnom základe rozbehnúť svoju ambulantnú činnosť takmer 40 ambulancií chronickej bolesti s čiastočným alebo plným úväzkom. Ale platí to aj naopak. Práve vďaka životaschopnosti týchto ambulancií mohli členovia Výboru SSŠLB argumentovať opodstatnenosť nového medicínskeho odboru a jeho poslanie nielen v medicínskej spoločnosti ale aj v celej modernej spoločnosti vôbec. Prijatie koncepcie algeziológie ako výsledok niekoľkoročného úsilia, presvedčania a argumentácií bolo prvým krokom k oficiálnemu uznaniu odboru. Základom, na ktorom možno budovať vyššie.

Úspešne zorganizovaných 8 oficiálnych kongresov SSŠLB, často aj s bohatou medzinárodnou prezentáciou a vzrastajúci záujem o problematiku v radoch kolegov z rôznych odborov vyústilo do prijatia Slovenskej spoločnosti algeziológov do Medzinárodnej spoločnosti pre štúdium a liečbu bolesti IASP a do Európskej federácie členov IASP. Srdcom i dušou všetkého tohoto snaženia a možno povedať aj úspechov bol Dr. Fabuš a Dr. Kulichová. Ich obdivuhodná vytrvalosť a zaoberanosť pre dobrú a hlavne užitočnú vec priviedla do radov algeziológov desiatky ďalších. Preto by som im v mene viac ako 80 absolventov tematických kurzov z algeziológie ale aj v mene 198 členov Spoločnosti pre štúdium a liečbu bolesti chcela povedať: Vďaka.

Súčasnú výmenu Dr. Kulichovej na poste predsedníčky chápem skôr ako rozdelenie kompetencií a predovšetkým úloh, ktoré nás ako odbor čakajú. Vytvorením väčšieho časového priestoru pre nové úlohy Dr. Kulichovej v rámci vzdelávania a medzinárodných aktivít chceme dať odboru punc erudovanej odbornosti a posunúť ho vyššie. Nebolo by správne uspokojiť sa iba s faktom, že sme tu a verím, že aj napriek mnohým zaznávačom a nepravdivým nášho odboru spoločne dokážeme prekonať prekážky a vytvoriť podmienky pre rovnocenné postavenie algeziológie medzi medicínskymi odborníkmi.

Darina Hasarová

2. Činnosť výboru.

Výbor SSŠLB od jari zasadal dvakrát, dňa 1.7.2000 v Bystrej a 8.9.2000 počas Dialógov v Košiciach. Na ostatnej schôdzy sa počas 8. Slovenských dialógov o bolesti sa Výbor zišiel počas slávnostného obeda už v novom zložení, ktoré vyšlo z tohoročných volieb. Riešili sa aj niektoré problémy (Dr. Nemčíková referovala o zrejme definitívnom dohovore so VŠZP a Združením neštátnych ZP), plánovala sa koncepcia činnosti nového výboru a pod. O niektorých bodoch zasadania výboru SSŠLB píšeme ďalej podrobnejšie. Najbližšia schôdza Výboru SSŠLB bude dňa 24.11.2000 v Martine.

3. Výsledky volieb Výboru SSŠLB.

Ako iste všetci viete, tento rok sa konali voľby do Výboru SSŠLB. Podľa stanov SLS, ktorej je naša SSŠLB členom sa voľby do Výboru jednotlivých spoločností konajú každé 4 roky. Výbor našej Spoločnosti je volebný na obdobie štyroch rokov. Voľby sú dvojkoľové a vykonávajú sa korešpondenčným spôsobom. Sčítaním hlasov a vyhodnotením volieb do Výboru SSŠLB bola týmto výborom poverená Volebná komisia v zložení: predseda komisie – Dr. I Martuliak, členovia komisie – Dr. Anna Longauerová a Dr. Monika Kelementová.

Ľkolo volieb: Termín ukončenia 1. kola: 31.3.2000. Ukončené dňa 4.4. 2000 (zasadanie volebnej komisie). Do tohto dňa prišlo 45 hlasovacích lístkov, všetky boli platné. Po tomto termíne prišlo ešte 8 hlasovacích lístkov (už neplatných). Z priloženého zoznamu členov SSŠLB boli na každom platnom hlasovacom lístku napísaní najviac 14 členovia. Po sčítaní hlasov z 45 hlasovacích lístkov vyšlo nasledovné poradie zoznamu mien (s počtom hlasov): Martuliak 42, Kulichová 39, Fabuš 34, Nemčíková

SLOVAKOFARMA

GENERÁLNY SPONZOR SSŠLB

3. Česko - Slovenské dialógy o bolesti,
13.-15. september 2001, Bratislava

SOLVAY
PHARMA

OFICIÁLNY SPONZOR SSŠLB

31, Broďani 29, Hasarová 27, Kráľinský 26, Turčániová 18, Beržinec 17, Očenášová 17, Salamonová 16, Šujanová 16, Masár 14, Przewlocki 14, Mičiaková 14, Ondrejkošová 11. Tento zoznam prvých 14 členov bol uvedený ako príloha k druhému kolu volieb (Dr. Kulichová a Dr. Hasarová boli zo zoznamu pre II. kolo volieb vynechané).

II.kolo volieb: Termín ukončenia 2. kola: 31.5.2000. Ukončené dňa 7.6. 2000 (zasadanie volebnej komisie). Do tohto termínu sme dostali 33 volebných lístkov, z toho bol 1 neplatný. Po sčítaní hlasov nám vyšiel tento zoznam mien (podľa počtu hlasov): Martuliak 31, Broďani 29, Fabuš 25, Nemčíková 21, Šujanová 18, Kráľinský 16, Mičiaková 16, Turčániová 15. Všetci kandidáti do Výboru SSŠLB so svojou účasťou na práci vo výbore vyjadrili súhlas okrem Dr. Kráľinského. Preto sa členom výboru stáva (ďalšia v poradí) opätovne Dr. Turčániová.

Z priloženého zoznamu 14 členov SSŠLB zvolených v prvom kole volieb sme mali vybrať najviac 7 členov nového výboru. Títo na ostatnej schôdzi po voľbách zvolili podpredsedu (ktorý sa na ďalšie funkčné obdobie - teda na nasledujúce 4 roky 2000-2004 automaticky stáva predsedom spoločnosti) a obsadili sa funkcie členov výboru. To znamená, že nový výbor má 9 členov (7 nových a 2 z minulého výboru). Tento na prvý pohľad komplikovaný spôsob volieb zabezpečí kontinuitu činnosti výboru aj v tom prípade, že by sa do nového výboru nezvolil žiadny člen starého. Pripomínam, že tento systém volieb bol odsúhlasený na ostatnej plenárnej schôdzi v Nitre a vychádza zo stanov IASP, ktorej sme od minulého roku riadnym členom.

4. Vyhodnotenie 8. Slovenských dialógov o bolesti.

V dňoch 8.9.-9.9.2000 sa v Košiciach uskutočnil výročný kongres Slovenskej spoločnosti pre štúdium a liečbu bolesti. Počtom účastníkov sa nevynímal z predchádzajúcich aj napriek tomu, že bol časovo skrátený a venovaný skôr edukácii. Chcela by som poďakovať organizačnému výboru za výbornú atmosféru, pohostinnosť a plynulý priebeh celého podujatia. Na každom kroku bolo cítiť, že celá akcia je ich srdcovou záležitosťou a že nešetrili pre to ani čas ani námahu.

V priebehu kongresu sa uskutočnila aj plenárna schôdza, ktorej sa zúčastnilo iba 35 členov. A hoci podľa zaplatenia členského poplatku SLS na rok 2000 sa počet členov spoločnosti znížil zo 198 na 108 (mnohí ešte nezaplatili), možno povedať, že zoznam účastníkov plenárnych schôdzí v posledných rokoch je temer identický. Keďže v tomto roku sa uskutočnili aj voľby do výboru,

na plenárnej schôdzi boli vyhlásené výsledky volieb. O výsledku prvého kola ste už boli informovaní v Liste členom SSŠLB. Podľa výsledku hlasovania v druhom kole boli do výboru zvolení: Dr. Martuliak, Dr. Broďani, Dr. Fabuš, Dr. Nemčíková, Dr. Šujanová, Dr. Mičiaková, Dr. Turčániová.

Po skončení kongresu sa uskutočnilo aj prvé zasadnutie výboru, na ktorom prebehli voľby do jednotlivých funkcií. Za nového podpredsedu bol zvolený Dr. Martuliak. Vzhľadom na to, že vo výbore SSŠLB pracuje už tretie volebné obdobie, je reálny predpoklad, že v nasledujúcom období bude úspešne plniť aj funkciu predsedu Spoločnosti. Do funkcie tajomníčky bola už po tretíkrát zvolená Dr. Turčániová. Dr. Mičiaková bola zvolená za pokladníčku. Dr. Kulichová bola poverená riadením kontaktov Spoločnosti v medzinárodných algeziologických spoločnostiach a spolu s Dr. Nemčíkovou aj vzdelávaním v odbore. Dr. Fabuš vzhľadom na svoje bohaté skúsenosti a riadenie jediného hospicu na Slovensku má na starosti problematiku paliatívnej a hospicovej starostlivosti. Dr. Šujanová a Dr. Broďani ako členovia výboru budú poverovaní úlohami podľa aktuálnych potrieb. Poprajme si teda navzájom dobrý štart do nového volebného obdobia a dúfam, že po štyroch rokoch bude naša bilancia rovnako úspešná ako tie minulé.

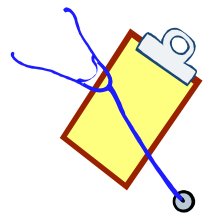
Za nový výbor SSŠLB D. Hasarová.

5. Vyhodnotenie Letného stretnutia algeziológov.

Naše tradične hojne navštevované Letné stretnutie algeziológov sa konalo v dňoch 30.júna až 2.júla v obci Bystrá pri Tálloch. Zúčastnilo sa ho 29 členov Spoločnosti. Organizačne sa ukázalo ako múdre zabezpečiť na ubytovanie a spoločenské aktivity dve noci oproti jednej v minulosti. Stretnutia sa tak mohli zúčastniť viacerí kolegovia, niektorí dokonca i s partnermi. Pretože nám prišlo aj počasie, prežili sme dva pekné dni a večery v prírode vo veľmi užitočnej neformálnej i odbornej diskusii, a vďaka sponzorom i so stolmi plnými pohostenia. Odborný program sa konal cez

sobotné dopoludnie. Témy boli nasledovné: 1. štandardné vyšetrovacie postupy na algeziologickom pracovisku (Dr. Kulichová), 2. informácie z kontaktu so zdravotnými poisťovňami (Dr. Nemčíková), 3. podmienky garantovania pracovísk a pracovníkov v algeziológii (Dr. Martuliak). Podrobnejšie referencie viď nižšie.

6. Algeziologický chorobopis.

Jednou z hlavných tém, prejednávanych na Letnom stretnutí, bola problematika jednotnej algeziologickej dokumentácie. Dr. Kulichová prezentovala vzor štandardného chorobopisu, ktorý svojim obsahom vychádza z doporučení IASP. Jeho obsah treba chápať ako záväzné doporučení Výboru SSŠLB pre všetky pracoviská liečby bolesti (PLB), a jeho používanie v dennej ambulantnej praxi bude jedným so základných predpokladov akceptovania odbornej úrovne jednotlivých PLB. Nejde nám o dodržiavanie formy chorobopisu, ale o to, aby skutočné algeziologické vyšetrenie obsahovalo všetky potrebné údaje o pacientovi a jeho ťažkostiach vrátane vyplnenia niektorých dotazníkov, skóre a kódov bolesti. Bude to (po dohovore s všetkými zdravotnými poisťovňami) nevyhnutné na uznanie bodov vstupného

a kontrolných vyšetrení ako aj iných výkonov v PLB. Jeho používanie budeme vyžadovať od lekárov na PLB od začiatku januára 2001! Zatiaľ sa s ním, prosíme, dobre oboznámte. Niektoré kódovacie systémy, skóre, boli uvedené v predošlých Spravodajoch. Nižšie sú uvedené informácie z kompletého chorobopisu – u pac. s nádorovou i s nenádorovou bolesťou. Kompletný chorobopis je k dispozícii každému členovi SSŠLB v redakcii Spravodaja (u Dr. Martuliaka), odkiaľ ho môžete získať.

A:/ algeziologický chorobopis – prvé vyšetrenie u pacienta s nádorovou bolesťou

Meno : R.Č. : Adresa : RNP : Hospitalizovaný / Ambulantný: Zamestnanie : Odosielaajúci lekár (špecializácia): Požiadavka odosielaajúceho lekára: Klinická diagnóza (kód):

Anamnéza (TO, OA,RA) : Doterajšia liečba : *Chirurgická: radikálna, paliatívna, diagnostická, *Aktinoterapia : , *Chemoterapia : , *Symptomatická : , *Analgetiká (druh a spôsob aplikácie, denná dávka) : , *Adjuvantné lieky : , *Iná (akupunktúra, neurochirurgická, atď.) :

Anamnéza bolesti : PQRST charakteristika bolesti

P	Pain	lokalizácia bolesti	Kde Vás bolí ?
Q	Quality	kvalita bolesti	Aká je to bolesť ?
R	Radiation	vyžarovanie bolesti	Šíri sa niekde ?
S	Severity	intenzita bolesti*	Aká silná je bolesť?
T	Time	časové trvanie	Je bolesť stála alebo sa mení?
Provokujúce faktory			Čo zhoršuje bolesť?
Úľavové faktory			Čo zmierňuje bolesť?

*Na určenie intenzity bolesti využiť vizuálne analógové, verbálne a numerické stupnice.

Ako vás bolesť obmedzuje ? , Čo si myslíte o svojej bolesti ? , Je ešte aj iná bolesť , špecifikácia?

Iné obťažujúce symptómy: chuť do jedla, úbytok hmotnosti, slabosť, nauzea, vracanie, obštipácia, močenie, dušnosť, kašeľ, kvalita spánku, únava, nálada, telesná aktivita, duševná aktivita, záľuby,...

Čo vie o svojom ochorení ? Čo očakáva od liečby (plány do budúcnosti) ? , Údaje o chronickej bolesti v minulosti: *Abúzus liekov, alkoholu, *psychiatrická liečba: , *Rozhovor s najbližšími príbuznými : , Celkové fyzikálne vyšetrenie (SPG, SPL): váha: výška, BMI, TK: P: Hodnotenie telesnej výkonnosti podľa WHO skóre a Karnofského index. *Lokálne vyšetrenie miesta bolesti : , Miera utrpenia, Potreba ďalších konziliárnych vyšetrení. Diagnostický záver bolesti : , Kód bolesti podľa IASP: , Prognóza : dobrá: neurčitá : zlá : , Návrh liečby bolesti :

Indikácia radikálnych (napr. anestetických) postupov. Kontrolné algeziologické vyšetrenie u pacienta s nádorovou bolesťou: , Priebežné hodnotenie intenzity, úľavy bolesti:

GSB - globálne skóre bolesti

Zmeny intenzity bolesti vo VAS	Zvýšená - 2	Rovnaká - 1	Znížená - 0		
Verbálna stupnica	Nezniesiteľná - 4	Silná - 3	Stredná - 2	Slabá - 1	Žiadna - 0
Percentá úľavy bolesti	0-30% - 4	30<50% - 3	50<80% - 2	80<100% - 1	100% - 0

Globálne skóre bolesti (rozpätie 0-10) je vypočítanou sumou zo zmien vo VAS, verbálnej stupnici a percentuálneho vyjadrenia úľavy bolesti.

B/ algeziologický chorobopis – prvé vyšetrenie u pacienta s nenádorovou bolesťou

Meno : R.č. : Adresa : RNP : Hospitalizovaný / Ambulantný: Zamestnanie : Odosielajúci lekár (špecializácia): Požiadavka odosielajúceho lekára: Klinická diagnóza (kód):

Anamnéza (TO, OA,RA) : , Doterajšia liečba: , Analýza doterajšej liečby bolesti u rôznych špecialistov, Analgetiká (druh a spôsob aplikácie), Adjuvantné lieky : , Iná (akupunktúra, neurochirurgická, atď.) : , Anamnéza bolesti : PQRST charakteristika bolesti, Ako vás bolesť obmedzuje ? , Čo si myslíte o svojej bolesti ? , Je ešte aj iná bolesť ? , Iné obťažujúce symptómy: chuť do jedla, úbytok hmotnosti, slabosť, nauzea, vracanie, obštipácia, močenie, dušnosť, kašeľ, kvalita spánku, únava, nálada, telesná aktivita, duševná aktivita, záľuby,...., Čo očakáva od liečby (plány do budúcnosti) ? , Údaje o chronickej bolesti v minulosti: (lieková či alkoholová závislosť, psychiatrická liečba): , Rozhovor s najbližšími príbuznými : , Celkové fyzikálne vyšetrenie : váha: výška, BMI, TK: P: , Lokálne vyšetrenie miesta bolesti : , Miera utrpenia : , Niektoré špeciálne testy: , KRBS - skórovací systém (Blumberg), Potreba ďalších konziliárnych vyšetrení : , Diagnostický záver bolesti : , Kód bolesti podľa IASP: , Prognóza : dobrá: neurčitá : zlá : , Návrh liečby bolesti : , Kontrolné algeziologické vyšetrenie u pacienta s nenádorovou bolesťou: , Priebežné hodnotenie intenzity, úľavy bolesti: GSB - globálne skóre bolesti

7. Podmienky garantovania odbornej spôsobilosti pracovísk a pracovníkov v algeziológii.

Počas teoretického seminára na IV. Letného stretnutia algeziológov v Bystrej boli výborom SSŠLB uvedené dôvody a kritéria garantovania odbornej spôsobilosti algeziologických pracovísk (PLB). Tento materiál zverejňujeme v našom Spravodaji.

A/ Prečo je potrebná garancia? . Garancia je potrebná z 3 hľadísk: *Zdravotné poisťovne si vyžadujú definovať typ a náplň výkonov PLB (všeobecné a špeciálne). *Zo strany algeziológov je dôležité uznávanie výkonov realizovaných

PLB Zdravotnou poisťovňou. *Zo strany pacienta: minimalizovanie rizika poškodenia pacienta a zabezpečenie kvantity a kvality poskytovania zdravotnej starostlivosti na štandardnej európskej úrovni.

B/ Kritériá – čiastočne zverejnené v liste členom (február 1999). Nevyhnutné je: *prax v odbore – činnosť na PLB aspoň na čiastočný úväzok, *členstvo v SSŠLB, *absolvovanie školiacich pobytov na akreditovaných pracoviskách – na Slovensku (Martin, Banská Bystrica), prípadne v zahraničí, *pravidelné informovanie výboru SSŠLB o práci na PLB – každoročné dotazníky, *pravidelné absolvovanie domácich výročných kongresov SSŠLB– doloženie certifikátov!, *dodržiavanie odborných zásad činnosti na PLB (vrátane jednotnej dokumentácie) – podľa typu PLB a technických možností, Yhodné je: *organizovanie odborných akcií v odbore algeziológia, *prednášková a publikačná činnosť v odbore algeziológia, *absolvovanie viacerých odborných akcií organizovaných SSŠLB (Žilinský seminár, Letné stretnutia algeziológov a pod.), *členstvo v IASP a EFIC.

C/ Vydávanie Garančného certifikátu: *je potrebná písomná žiadosť s potvrdením o absolvovanom školení, s certifikátmi z výročných kongresov a splnením ostatných podmienok, *vydáva ho predseda SSŠLB po prerokovaní na schôdzi Výboru, *je možná i revízia návšteva zástupcu Výboru SSŠLB na PLB žiadateľa – podľa zväzenia Výboru

V súčasnosti je 33 PLB registrovaných SSŠLB. (Ich zoznam je k dispozícii na výbore SSŠLB).

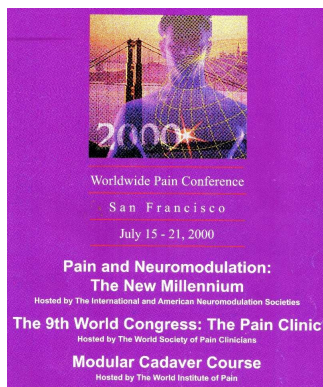

8. Informácia o výsledku rokovania s poisťovňami.

12. 7. 2000 sa uskutočnilo v poradí už 4 stretnutie so zástupcami všetkých zdravotných poisťovní - MUDr. Michaličkom, MUDr. Veselou. Za spoločnosť sa jednania zúčastnili MUDr. Nemčíková, MUDr. Martuliak a MUDr. Pastucha. Prerokovali sa nové návrhy bodovania a hodnotenia algeziologických výkonov upravených podľa požiadaviek poisťovní pri predchádzajúcich jednaniach. Dôležitá je dohoda o možnosti zmeny znenia výkladu výkonov 60, 62, a 63 (vstupné, cielené a kontrolné vyšetrenia), ktoré v podstate akceptujú i náročné algeziologické vyšetrenie. Z oboru anesteziologie boli akceptované prakticky všetky nami navrhnuté výkony u tých algeziológov, ktorí majú KA z Anesteziológie a intenzívnej medicíny. ZP budú akcepoovať aj jeden vstupný algeziologický dotazník. Problémom zostáva 5 výkonov, zatiaľ zaradených medzi rehabilitačné výkony (TENS, Rebox, banky, laseroterapia, magnetoterapia), používanie ktorých bude potrebné prejednať zo zástupcami tohto

oboru. Náš návrh o preplácaní týchto výkonov len tým algeziológom, ktorí získajú certifikát z danej metodiky (TENS, Rebox...) nebol pri predbežných jednaniach s Výborom FBRLR akceptovaný. V jednaniach so zástupcami FBRLR sa bude pokračovať.

I napriek konečnému schváleniu bodovania a hodnotenia špecifických algeziologických výkonov obidvomi stranami zostáva problémom ich uvedenie do praxe, keďže algeziológia nie je zatiaľ akceptovaná ako nový medicínsky obor a nemá zatiaľ poisťovňami pridelený svoj kód. Zmenu prinesie až schválenie nového „Návrhu o ďalšom vzdelávaní zdravotníckych pracovníkov“.

9. Správa z Worldwide Pain Conference.

15.-21. júla 2000 prebehli v San Francisku dve svetové konferencie o bolesti. V svetový kongres Medzinárodnej spoločnosti pre neuromoduláciu a IX. svetový kongres poradní pre liečbu bolesti. Vďaka sponzorskej podpore fy Janssen Cilag som sa ako jediná zo Slovenska mohla zúčastniť tejto zdvojenej konferencie s nabitým a veľmi zaujímavým odborným programom. Prvé tri dni boli venované už temer tridsaťročným skúsenostiam s neurostimulačnými technikami. Trendom je zavádzanie dvoj-, troj- až štvorkanálových elektród pre epidurálnu stimuláciu, mikroprocesormi kontrolované infúzne pumpy a dlhodobá aplikácia liekov epidurálne, intraspínálne aj intaventrikulárne. Rozšírilo sa aj spektrum indikácií pre neurostimulačné techniky. Okrem neuropatickej bolesti a bolesti chrbta po neurochirurgických výkonoch sú to ischemické choroby srdca a poruchy periférneho prekrvenia. Ďalšie tri dni boli venované problematike štúdia patomechanizmov bolesti a novým trendom v liečbe. Pomerne široký priestor bol daný psychologickým problémom a psychoterapeutickým postupom v liečbe. Zaujímavé prednášky odoznili na tému organizácie domácej hospicovej starostlivosti. Z posterov by som uviedla zaujímavú liečbu intraoseálne podávaným lokálnym anestetikom pri neuropatickej bolesti, napr. pri neuralgii trigeminu. V priebehu celého kongresu bolo možné si zakúpiť kurzy praktického prevedenia jednotlivých anesteziologických techník na kadaveroch, ktoré organizoval Svetový inštitút bolesti. D. Hasarová.

10. Kto sme?

Dnes by som chcela predstaviť ambulanciu bolesti v Prešove. Myšlienka venovať sa problematike bolesti ma zaujala ešte roku 1991 na konferencii o liečbe bolesti v Opave. Dvojťždňová sťaž na ambulanciách bolesti v Prahe, tematický kurz z algeziológie v Martine a mesačná sťaž v Univerzitnej nemocnici vo Viedni sa stali mojim odborným základom, na ktorom som sa snažila o vybudovanie pracoviska. V novembri 1993 vtedajší riaditeľ nemocnice Dr. Javorský vyhovel oficiálnej žiadosti prim. Dr. Trenklera a slávnostne otvoril ambulanciu chronickej bolesti. Aj keď som spočiatku ordinovala iba 4 hodiny týždenne v priestoroch traumatologickej ambulancie, práca sa pomaly rozbiehala. Pribúdali nielen ambulantní pacienti, ale často som bola prizývaná vo funkcii ordinár pre liečbu bolesti aj na lôžkové oddelenia nemocnice či už poradiť alebo pomôcť špeciálnym anesteziologickým postupom. Od začiatku som mala k dispozícii 2 lôžka v rámci kliniky anestéziológie a intenzívnej medicíny, ktoré využívame prevažne ako denný stacionár. Aby ani počas môjho dlhodobého pobytu v zahraničí nebola prerušená sľubne sa rozbiehajúca činnosť ambulancie, získali sme spolu s prim. Dr. Trenklerom pre prácu na ambulancii bolesti kolegu Dr. Ryníka, pre ktorého to bola zároveň praktická škola.

Úspešné zorganizovanie V. Dialógov o bolesti prinieslo okrem toho, že sme sa dostali do povedomia medicínskej ale aj nemedicínskej širokej verejnosti, aj samostatnú miestnosť so stálou sestrou a rozšírenie ambulantných hodín na celú pracovnú dobu.

Keďže už v odbornej príprave nám bolo zdôrazňované, že liečba bolesti je tímová práca, snažila som sa spolupracovať so všetkými odborníkmi v rámci nemocnice. Špeciálne pre prácu na ambulancii bolesti sme získali neurológa, ktorý okrem atestácií z neurológie absolvoval aj I.a.II. tematický kurz z algeziológie. Spolupráca s Dr. Jakubíkovou ako neurológom a algeziológom zároveň je veľkým prínosom. Ďalším temer členom nášho tímu je stály psychológ, s ktorým je dohodnutá spolupráca nielen čo sa týka psychologického vyšetrenia, ale v indikovaných prípadoch a po dohode s pacientom aj cielená psychoterapia. A často veľmi úspešná.

A čo sa týka spektra pacientov? Je také isté ako na iných ambulanciách bolesti. Bolest' nádorová aj nenádorová, nociceptívna, neuropatická aj psychogénna. Aj terapeutické postupy sú pestré. Od farmakoterapie cez akupunktúru až po špeciálne anesteziologické postupy..

Za ambulanciu chronickej bolesti pri II.KAIM-SPAM, NsP J.A.Reimana Prešov: MUDr. Hasarová Darina

11. Informácie o hlavných odborných akciách na rok 2001.

- III. Česko – Slovenské dialógy o bolesti, 13. – 15. septembra 2001, Bratislava
 - 7. ročník odborného seminára o bolesti v Žiline, 21. jún 2001, Žilina, (hlavná téma: Nenádorová bolesť a opioidové anestetiká), brodani@opticom.sk
- Congress on Current Treatment of Acute, Chronic and Cancer Pain, Lugano, Switzerland, 1–3 June, 2001, <http://www.kenes.com/pain>, www.kenes.com/pain, deadline for abstracts: January 15, 2001
- 11th. European Congress of Anesthesiology (anestézia, analgéria, reanimácia a intenzívna terapia), 5.-9. júna 2001. Florence, Italy, kontakt: <http://www.siaarti.it>, www.siaarti.it
- Pain management in the 21st Century (2nd World Congress of World Institute of Pain), June 29 – 29, 2001, Istanbul, Turkey. E-mail: <mailto:info@dilan.com.tr>, info@dilan.com.tr, <http://www.wipain.org>, www.wipain.org
- 4th Pain Management and Chemical Dependency, Washington DC, December 7 – 9, 2000, Conf. organizer: tel:770 751 7332, fax: 770 751 7334, e-mail: meetings@Imedex.com
- 10th World Congress on Pain - IASP kongres - sa bude konať na jeseň 2003 v Prahe!

OFARMA
ONZOR SSŠLB

12. Záverom.

Takže od tejto jesene začíname ďalšiu etapu práce v našom krásnom odbore algeziológia s vynoveným Výborom SSŠLB. Za celý Výbor, ale aj za redakciu nášho Spravodaja Vám všetkým želim veľa síl do boja s bolesťou i s prozaickými

3. Česko - Slovenské dialógy o bolesti,
13.-15. september 2001, Bratislava

SOLVAY
PHARMA

OFICIÁLNY SPONZOR SSŠLB

problémami, ktoré väčšina z nás s činnosťou algeziologických pracovísk má. Prežité úspešne hektickú jeseň plnú kongresov, seminárov, prednášok a potom, keď prejdú dažde a sychravé počasie, príde zima a všetko zahalí do bieleho, budeme môcť bilancovať ďalší úspešný rok. Ale o tom až v najbližšom – zimnom vydaní Spravodaja SSŠLB.

V Banskej Bystrici, 7.10. 2000

Za redakciu Spravodaja SSŠLB

Igor Martuliak